

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ
Sayı: 43 Mayıs – Haziran 2014
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN
JEL KOD: I20 * ID:456 K:435**
<http://www.akademikbakis.org>

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: SABUNDAN HEYKELLER¹

Nermin Özcan ÖZER

Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fak. İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği A.B.D.

Özet: Sanatın anlaşılması, benimsenmesi sanat eğitimi yoluyla mümkün olabilir. Sanat eğitimi ile bireylerin görsel, dokunsal yolla algılama ve düşünme yöntemleri öğretilir. Kendini anlama ve ifade etme becerileri kazandırılırken ayrıntıların da önemli olduğunun farkına varması beklenir. Duygu ve düşünceler algılamalarla görselliğe ve dokunsallığa dönüşürken, somutlaştırma çabaları ile de zihinsel etkinlikler eyleme dönüştürülmüş olur. Sanat yolu ile hayal gücü duyarlılığı artırılır. Tasarım zihinde yapılırken bellekteki bilgiler aktif hale gelir. Böylece bireyin kendini tanıma ve ifade edebilme becerilerinin de temelleri atılır. Sanatta üç boyutlu uygulamalar yaptırmak önem arz etmesine rağmen bu tür çalışmalara gerektiği kadar yer verilmemektedir. Üç boyutlu uygulamalar denildiğinde akla ilk gelen heykel çalışmalarıdır. Ancak ülkemizde heykel alanına hak ettiği ilgi gösterilmezken zaman içinde heykel sevgisi farklı uygulamalarla sevdirilerek benimsetilecektir. Yaygın bir değişim gücünü sağlayabilmek adına eylem şekillerine doğru, zihin berraklığı ile enerji geçişini sağlamak öncelikle sanata, eğitime katkı sağlayacaktır. Bildirimizde 2011-2012 Eğitim - Öğretim yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında Sanat Eğitimi dersi kapsamında uygulanmış olan çalışmalar paylaşılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Sanat Eğitimi, Materyal, Sabun, Heykel

IN ART EDUCATION, SOUL of MATERIALS: SOAP SCULPTURES

Abstract: Intelligibility and adoption of art is possible with art education. Art education teaches visual and tactile sensation of thinking methods. While these methods purpose to become skilful at self-understanding and expressing him/herself, realising importance of details, would be expected. When emotions and thoughts turn into visual and tactual performance, concretization efforts turns intellectual activities into acts. By way of art, imagination power is improved. Designing in mind activates knowledge. In this way people become skilful at self-understanding and expressing themselves. Despite three dimensional practising has importance for art, it is not allowed to

¹ (*) EGT-D-120613-0288 proje numarası ile BAPKO tarafından desteklenmiştir.

İNTE 2013 4. Uluslar arası Eğitimde Yeni Ufuklar Konferansı'nda sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 43 Mayıs – Haziran 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: I20 * ID:456 K:435**

<http://www.akademikbakis.org>

exercise, as it should be. About three dimensional practices, first thing come to mind is sculpture. Hardly in our country, sculpture has not been taken an interest deservedly. In process of time sculpture will be adopted and endeared by different practises. Providing mental clarity and energy transition in act images contribute art and education, in part of a big change.

This paper shares exercised works in 2011-2012 education period in Marmara University Atatürk Faculty of Education Classroom Teaching Department during the Art Education.

Keywords: Art Education, Material, Soap, Sculpture

Amaç: Sanat eğitimi derslerinde kullanılan materyal tekniklerinin somutlaştırılması öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırıcı bir işleve sahiptir. Özellikle sanat eğitimi derslerinin üç boyutlu çalışmalarında (heykel uygulamalarında) kullanılan malzemelerin çok çeşitli veya ekonomik olmayışı sebebiyle farklı bir malzeme seçimi yapılarak hemen kolay çalışılabilecek hem de ekonomik olan bir materyal (sabun) tercih edilmiştir. Sabun malzemesinin uygulanışı ile birlikte heykel uygulaması konusuna dikkat çekmek, heykeli tanıtmak, bilgi vermek ve bu eksikliğe dikkat çekmek, heykel konusuna karşı gerekli ilgi ve katkı sunabilmektir.

Kapsam ve Sınırlılık: Uygulamalar Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı II. sınıf öğrencileriyle 2012-2013 eğitim-öğretim yılı içerisinde üç saatlik sanat eğitimi dersinde gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Öncelikle literatür araştırması yapılarak heykeller incelenip yapılacak çalışmaların tasarımları, etütleri hazırlanmıştır. Sınıf ortamında yapılan uygulamalar üç boyutlu heykel haline

getirilerek sonuçlandırılmıştır. Çalışmalar fotoğraflanarak belgelenmiştir. Bu açıdan elde edilen bulgular somut, doğru ve gerçekçi olma özelliğini göstermektedir.

1. GİRİŞ

“Sanat çok anlamlı bir sözcüktür. Sıfat veya isim olarak da kullanılır. Güzel sanat, görsel sanat, sanat tarihi, sanat felsefesi, sanat sosyolojisi, Türk sanatı, Mısır sanatı vs. Sanat insan zekasının doğayı işleyerek, kendi amacına uygun bir şekilde doğayı büyük bir ustalıklarla etkilemesidir. Yalın ve sade anlamıyla insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir araç veya bir şey yapmada gösterilen ustalıklarla diye de tanımlanabilir.

Sanatkârlara göre de tanımlar çeşitlenmektedir. Alman ressam Dürer “sanat doğada gizlidir; onu oradan çıkarabilecekler, ona sahip olurlar” derken minyatür sanatkarı Özcan Özcan “sanat ruhun matematiksel ifadesidir” diye tanımlamaktadır. Sanatın sözlük anlamı ise bir duygunun, tasarımın veya güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık.” (Özer, 2012).

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 43 Mayıs – Haziran 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: I20 * ID:456 K:435**

<http://www.akademikbakis.org>

Sanatın anlaşılması, benimsenmesi sanat eğitimi yoluyla mümkün olabilir. Sanat eğitimi ile bireylerin görsel, dokunsal yolla algılama ve düşünme yöntemleri öğretilir. Kendini anlama ve ifade etme becerileri kazandırılırken ayrıntıların da önemli olduğunun farkına varması beklenir. Duygu ve düşünceler algılamalarla görselliğe ve dokunsallığa dönüşürken, somutlaştırma çabaları ile de zihinsel etkinlikler eyleme dönüştürülmüş olur. Sanat yolu ile hayal gücü duyarlılığı artırılır. Tasarım zihinde yapılırken bellekteki bilgiler aktif hale gelir. Böylece bireyin kendini tanıması ve ifade edebilme becerilerinin de temelleri atılır.

Bireylerin gelişmelerinin her daim önemsenerek, yönlendirilip yaratıcılıklarının artması toplumsal bilinç ve eğitim olgusu ile mümkün olabilir. Yeni materyaller kullanmak, onları değerlendirmek, yaratıcılığın meydana çıkmasını ve faydalı ürünlerde somutlaşmasını sağlar. Hangi alan olursa olsun, öğrenmenin, becerinin gerçekleşmesi için taklit ve kopya etmek önemlidir. Ancak taklit veya kopyanın ötesinde bir şeyler üretebilme gerçekleşir ise, artı değerden söz edilebilir. Her çalışmanın üzerine teknik ilerlemelerde dâhil olduğunda amatörce işler değil, uzmanlık ürünleri ortaya çıkar.

Unutulmamalıdır ki; sabır, istek, ilgi, azim ve kararlılık başarının anahtarlarıdır. Hayal gücü ile taklit etme bütünleştiğinde problem çözme yeteneği de gelişme gösterir. İyi düzenlenmiş bir eğitim ortamında çeşitli materyallerden istifade

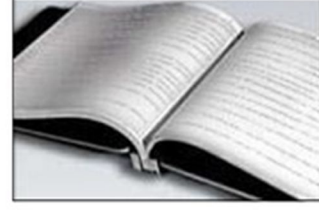
etmek bireyi stresten uzak tutarak duygusal doyuma ulaştırır. Değişik ve çeşitli materyallerin kullanılması, bireylerin kazanımlarını pozitif yönde geliştirerek başarılarını sürdürmelerine yardımcı olur. Farklı materyallerin kullanımı ile kazanılan tecrübi zenginlikler, bireylerin yaratıcılık ufkunun genişlemesine ve altıncı duyusunun da gelişmesine katkı sağlar.

“Kuşkusuz öğretim materyali, öğretme-öğrenme sürecinin temel öğelerinden biridir. Öğrencilerde amaçlanan bilgi, beceri, tutum ve değerleri geliştirmede kullanılan tüm araç-gereç, kaynaklar öğretim materyali kapsamına girer.” (Akt: Sever, 2010).

“Öğretim materyalleri, öğrenme süreci içerisinde öğretmen tarafından değişik ortamlarda öğrencilere sunulan araçlardır. Bu araçlar; basılı materyaller, fotoğraflar, maketler gibi basit nesnelere ulaşmak için daha yüksek teknolojiye gereksinim duyan ses kasetleri, videolar, CD ler, internet sayfaları, çeşitli yazılımlar gibi ortamlar da olabilir.” (Akt: Sever, 2010).

Sanat eğitimi derslerinde üç boyutlu uygulamalarda öğretim materyali olarak kullanımı kolay ve rahat bulunabilmesi mümkün olan sabun maddesinin değerlendirilmesi tercih edilmiştir.

“Materyaller, öğretimi desteklemek amacıyla kullanılır. İyi tasarlanmış materyaller; eğitim sürecini zenginleştirir, bilginin algılanmasında somutluk sağlayarak öğrenmeyi kolaylaştırır,

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 43 Mayıs – Haziran 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: I20 *** ID:456 K:435*

<http://www.akademikbakis.org>

unutmayı azaltır, öğrenciyi güdüler, öğrencinin dikkatini toplar, öğrenme isteğini kamçılar, hedef davranışlara yaparak-yaşayarak ulaşmayı sağlar, düşüncenin kavramlaştırılmasına katkıda bulunur, öğrenim çevresini doğallaştırır. (Akt: Halis, 2002).

2. MATERYAL SEÇİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN ÖZELLİKLER

Öğretim materyalinin seçimi ve uygulanışına karar vermeden önce aşağıdaki sorulara cevap aranmalıdır:

“-Seçilen materyal öğretim programıyla uyumlu mu?

-Materyalin içerdiği mesajlar doğru ve güncel mi?

-Materyal, öğrenciyi motive edici ve ilgiyi sürekli tutacak özelliklere sahip mi?

-Materyal, öğrencinin katılımını sağlayıcı özelliklere sahip mi?

-Materyal, teknik ve donanım özellikleri açısından yeterli mi?

-Materyalin etkili olduğunu kanıtlayacak veriler var mı?

-Materyal, önyargılardan arındırılmış bir yapıda mı?

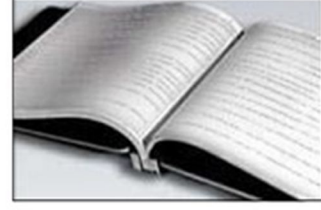
-Materyalin kullanımına ilişkin gerekli kullanma kılavuzları ve diğer metinler mevcut mu?

Yanpar (2009)'a göre, ders materyali geliştirme sürecinde göz önünde bulundurulması gereken hususlar aşağıdaki gibi belirtilmiştir.

1. Öğrencilere kazandırılması gereken hedefler belirlenmeli;
2. Etkinliklerde hangi içerik ve sürecin yer alacağı tasarlanmalı;
3. Hedefleri gerçekleştirecek etkinlikler yer almalı;
4. Tasarım ilkelerine göre gerekli araç-gereçler seçilmeli;
5. Materyalin öğretim sürecinde uygulanması yapılmalı;
6. Uygulama sonuçları değerlendirilmeli ve geliştirilmelidir.” (Sever, 2010).

Sanatta üç boyutlu uygulamalar yaptırmak önem arz etmesine rağmen bu tür çalışmalara gerektiği kadar yer verilmemektedir. Üç boyutlu uygulamalar denildiğinde ilk akla gelen heykel çalışmalarıdır. Ancak ülkemizde heykel alanına hak ettiği ilgi gösterilmezken zaman içinde heykel sevgisi farklı uygulamalarla sevdirelerek benimsetilecektir. Nitekim Başöğretmen Atatürk 22 Ocak 1923'te Bursa'da heykel konusuna değinerek şöyle demiştir;

“ Anıtlardan söz açan arkadaşımızın amacı heykel olsa gerektir. Dünya da uygarlığa ulaşmak, ilerlemek, gelişmek isteyen herhangi bir ulus, ister istemez heykel yapacak ve heykelci yetiştirecektir. Anıtların şuraya buraya tarihsel anıtlar olarak dikilmesinin dine aykırı olduğunu

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 43 Mayıs – Haziran 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: I20 * ID:456 K:435**

<http://www.akademikbakis.org>

ileri sürenler şer'i hükümleri gereği gibi araştırıp incelememiş kimselerdir. Peygamber Hazretlerinin Tanrı buyruklarını bildirişi sırasında karşısındaki insanların kalbinde ve vicdanında putlar vardı. Bu insanları hak yoluna çağırarak için ilkin o taş parçalarını atmak ve bunları ceplerinden ve kalplerinden çıkarmak zorunda idi. İslâm gerçekleri tamamen anlaşıldıktan ve beliren vicdan inancı güçlü olaylarla doğru çıktıktan sonra, birtakım aydın kişilerin böyle taş parçalarına tapacaklarını farz etmek ve sanmak İslâm dünyasının onurunu kırmak demektir. Aydın ve dindar ulusumuz ilerlemenin nedenlerinden biri olan heykeltıraşlığı en yüksek derecede ilerletecek ve yurdumuzun her köşesi atalarımızın ve bundan sonra yetişecek çocuklarımızın anılarını güzel heykellerle dünyaya ilan edecektir.”(Hızal, 1983).

Bu söylemin ardından Cumhuriyetin ilanından hemen sonra dikilen Atatürk anıtlarıyla halkımız heykelleri görerek karşılaşmaya, alışmaya ve sevdirmeye başlamıştır. “Dönemin şartları göz önünde bulundurulduğunda, halkın heykele ilişkin tabularının yanı sıra, gerek heykel sanatının var olabilmesi ve varlığını özgürce sürdürebilmesi için gerekli ortamın, uygulama alanının ve olanağının bulunmaması, gerekse-Sanayii Nefise Mektebinden Cumhuriyetin ilanına dek geçen sürede İhsan Özsoy, İsa Behzat, Mahir Tomruk ve Nijad Sirel olmak üzere yetişmiş dört heykel sanatçısı bulunmakla birlikte bu alanda hedeflenen gelişmeyi sağlayacak düzeyde ve sayıda yetişmiş heykel sanatçısının olmayışı, adeta bir

devrim özelliği taşıyacak biçimde cumhuriyet yönetimi tarafından bir takım uygulamalar/önlemler getirilmek koşuluyla Türkiye’de heykel plastiğiyle ilgili çalışmaların temelden başlatılmasını zorunlu kılmıştır.”²

Ülkemizde her ne kadar ilköğretim müfredat programlarında heykel konusu yer alsada, olumsuz öğretmen yaklaşımlarının etkisi ile konuya gerekli ilgi ve özenin gösterilmediği bilinmektedir. Oysa, Cumhuriyet döneminde yetişmiş önemli heykeltıraşlarımız mevcut olup, bunlardan bazılarını burada zikretmek gerekir. Osman Yervant Efendi, Hadi Bara, Zühtü Müridoğlu, Hüseyin Anka Özkan, Sadi Çalık, Hüseyin Gezer, İlhan Koman, Ali Teoman Germaner, Burhan Alkar, Ernur Tüzün, Hakkı Karayığitoğlu, Haluk Tezonar, Mehmet Aksoy başta gelen heykeltıraşlar olarak sayılabilir.

Örgün ve yaygın eğitim-öğretimin her kademesinde üç boyutlu çalışmalara (heykel, hacimli çalışmalar) gereken hassasiyet ve özenin gösterilmesi ülkemizin geleceği açısından büyük önem arz etmektedir. Nitekim Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı ikinci sınıf öğrencileri ile Sanat Eğitimi dersi içerisinde heykel konusu ile ilgili materyal geliştirilerek sabun maddesi ile heykel uygulamaları gerçekleştirilmiştir. Sabun denilince ilk akla gelen ellerimizi yıkadığımız, ucuz temin edilen katı veya sıvı bir madde gelir.

² (<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>)

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 43 Mayıs – Haziran 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: I20 *** ID:456 K:435*

<http://www.akademikbakis.org>

Mezopotamya’da M.Ö. III. Bin yıldan kalma kil tabletlerinde, potasyum ve yağla karıştırılarak elde edilen bir maddeden söz edilişi, sabunun hayatımızdaki rolünün ne kadar kadim ve vazgeçilmez olduğunu kanıtlamaktadır. Sabun yağ asitleri ile bazların reaksiyonundan oluşan kimyasal bir maddedir. Eğer istenirse temizlik maddesinden ayrılarak bir sanat ürününe de dönüşebilir.

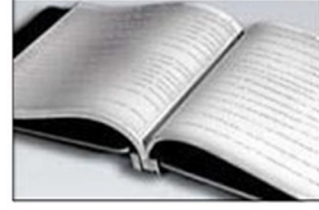
3.SABUN MATERYALİNDE KULLANILAN TEKNİK

“Teknik bakımından heykelcilik, yüzeyden büsbütün ayrılan tam oyma ve yüzeyle az veya çok bağlantısı kalan alçak veya yüksek kabartma diye ikiye ayrılır; konu bakımından ise, süsleme heykelciliği ile anıtsal heykelcilik diye bir ayırım yapılır.” (Meydan Larousse, 1992).

Sert olmayan, yumuşak bir sabuna şekil vermek oldukça kolaydır. Bir bütün (dikdörtgen) halinde olan sabun kalıbı için öncelikle yapılacak konu belirlenir. Figür mü, manzara mı, bitki mi vb yapılacaksa konu iyice etüd edilir. Genellikle heykel denilince tam vücutlu veya yarım olan (büst)ler akla gelir. Oysaki her tür ölçüde heykel yapılabileceği vurgulanarak uygulamalarda örneklendirilir. Buna en iyi örnek heykelçelerdir. “Heykelçe: (Oy.) İnsan ölçüsünden çok küçük yapılan yapılan heykellere denir. Yarım cesamette olanlara yarım büyüklükte heykel (Fr. Statue demie-nature) tabir olunur.” (Arseven, 1958).

Öğretmen ve öğrenci arasındaki uyum materyalin biçimleniş planını da oluşturur. Herhangi bir masanın veya sıranın üzerine gazete kâğıdı, bez ya da muşamba örtülür. Kâğıt üzerinde etüt edilen objenin ana taslakları belirlenir. Etüt esnasında objenin alçak, yüksek, derin veya sığ yapılacak bölümleri planlanır. Sabun yüzeyinde değişik dokular (kaygan, kıymıklı, pürüzlü) uygulanabilir. Sabunun üzerinde çalışılacak materyaller etrafımızda rahatça bulabileceğimiz malzemelerdir. Modelaj kalemleri olduğu gibi tel, spatül, törpü, çivili fırça, tığ, çatal, tarak, vida, çivi, rende, kürdan vs. kullanılabilir. Ancak malzemeler bireyin yaşına göre seçilmelidir. Sabun artıkları da ayrıca değerlendirilebilir.

Sabundan heykel biçimlendirilirken marketlerde, alışveriş merkezlerinde bulunan standart sabun ölçüsü ve rengine bağlı kalınmaktadır. Ancak iki tane dikdörtgen sabun kalıpları birbirleri ile ilişkilendirilerek ölçü büyütülebilir. Evde eğer sabun yapımı mümkün ise isteğe göre ölçü büyük tutulabilir. Sabun üreticileri gerek ölçü de gerekse renkte farklılaşmaya giderek ayrıca çocuklar için değişik renk ve biçimde sabun üretebilirler. Üreticiler sabuna biçim verme, heykelleştirme yarışmaları düzenleyerek kazanan sabun biçimini piyasaya sürebilirler. Böylece heykel alanına destekte sağlanmış olur. Sabuna biçim verme sonucunda değişik renklerde boyanabilir ve su bazlı vernik sürülerek kalıcılığı artırılabilir. Yaygın bir değişim gücünü sağlayabilmek adına eylem şekillerine doğru, zihin berraklığı ile

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 43 Mayıs – Haziran 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: I20 *** ID:456 K:435*

<http://www.akademikbakis.org>

enerji geçişini sağlamak öncelikle sanata, eğitime katkı sağlayacaktır.

4. SABUN MATERYALİNDE UYGULAMALAR

Yaratıcılık dediğimiz bu süreçte en zor olan korkuları atabilmektir. Yanlış yapma korkusu, beceriksiz duruma düşme korkusu, sürekli güven içinde olmayı isteyiş; bütün bunlar yaratma açısından çok derinlere yerleşmiş engeller olarak, çözümü araştırmak yerine tasarımcıyı ilk fikre yapışmaya zorlar. Başarıya koşullanmış olan zihnimizde “başarısızlık” olasılığı deneyin bir parçası olsa da istenmez. Halbuki sanatçının-tasarımcının, sadece deney yapma fırsatı değil başarısızlık fırsatı da vardır.(Akt: İnceoğlu, 2012).

Tasarım meydana gelmeden önce, konu ve malzeme üzerine yoğunlaşarak düşünülür. “Düşünme insan aklının bağımsız ve kendine özgü işlemleri olarak kabul edilebilir. Karşılaştırma, kıyaslama, ayırma, birleştirme, bağlantılar kurma, biçimleri kavrama vb işlemlerin duyum, izlenim ve tasarımlardan ayrı olarak yapılanmasına gönderme yapar.” (Özcan, 2003) Düşünme ile birlikte hafızaya ait konuların biçim taslakları canlandırılarak aktif hale getirilir, ilişkiler ağında tasarı haline gelir ve malzemede ürüne dönüştürülür.

Tasarımın ilk hali bütüne ilişkin ilk ipuçlarını verir. Düşüncenin tasarımla olgunlaşması bolca etüt ile mümkündür. Her bir tasarımda yeni arayışlar söz

konusudur. Ancak kâğıt üzerinde tasarlanmadan ortaya çıkan ürünlerde bireyin yeteneğinin, becerisinin bir göstergesidir. Aslında düşünmeden yaptım, düşünmeden ortaya çıktı demek olası değildir. Öğrenilmiş kalıplardan, kalıp düşüncelerden sıyrılarak özgünlük aranır. Sabun üzerindeki yeniliğin, özgünlüğün kuşatılarak boyutlandırılmasıdır. Tasarımlardaki yapılanma, inşa etme, kavrama olgusu bilgi-beceri noktasında genişleyerek kültürel birikimle doğru bir orantı sergiler. Böylelikle birey hem tasarım ustası hem de sanatkâr kimliğini kazanır. Bir anlamda ortaya çıkan ürün bireyin anlatımı ve tekniğinin analizidir.

Çalışmaya başlanırken kendine güveni az olan bireyler yüreklendirilirler. Bunun bir yarışma olmadığı, bir şeylerin ifade edilmesinin memnunluk verebileceği hissettirilir. Yapılan ürünün herhangi bir şeye benzeyip benzememesi, aynısının olup olmadığını sorgulamanın gerekmediği grafik anlatımın da etkili olabileceği ifade edilir. Duyguyu güçlü olarak ifade eden çekingen ve özensiz dokunuşlar daha sonra kararlı, coşkulu ve özgür bir hale dönüşür. Ayrıntılardan arınmış, sadeliğin esas olduğu ürünlerin de etkisi farklı olur.

Herhangi bir şeyin belirleyici özelliklerini ifade eden temel yapı olan biçim, her bireyde özgünlüğe ve biricikliğe dönüşür. Birey, ürettiği biçimde üslubunu da meydana getirir ve ürünle birlikte hayat bulur. Uygulama esnasında, bir mekân ve zaman üreticisi konumundadır. Var olmaya çalışan somutlaşan biçimler bir bütün olabilmek için uyumlu, ahenkli veya bu

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 43 Mayıs – Haziran 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: I20 *** ID:456 K:435*

<http://www.akademikbakis.org>

duruma çok da ters düşmeyen biçime dönüşürler. Her biçim, anlamlı içerik olabilir veya estetik gösterge oluşturamayabilir. Bu ürünler sadece eylem değeri olarak anlam kazanabilirler.

Farklı ustalık dereceleri ve ifade tarzları bireyin özelliklerini gösterir. Bireyin ürününü başkalarına sunma şekli de farklı yapılanmalarla, inceliklerle kendini belli eder. Sabun malzemesi deneme-yanılma yolunun rahatlıkla icra edilebileceği bir malzemedir. Tekrarı kolay olduğundan, tekrarlamaların çeşitlenebilen bir yapı inşası şeklindedir. Uygulama yapan bireylere sabun mimarı, sabun inşacısı, sabun heykeltraşı da denilebilir. Çalışmalar neticesinde ürünler gitgide zenginleşen bir sabun heykel kültürünün belgesini oluştururlar.

5. SONUÇ

Sanat eğitimi yolu ile üç boyutlu çalışmalar (heykel vb.) ağaç, kil, alçı, taş, maden vb. yerine de yeni materyaller (sabun malzemesi gibi) geliştirilerek uygulamalar çeşitlendirilip özendirilir. Sadece üç boyutlu çalışmalar denilince ilk akla gelen heykel kavramı yerine de helkelçe gibi kavramlar da kazandırılarak doğanın bizlere sunduğu veya soyut kavramların da sabun materyali ile somutlaştırılabileceği gerçeği gündeme getirilmiştir. Sanat eğitiminde müfredatta belirtilen üç boyutlu çalışmalarla ilgili terimler ve düzenlemeler bilgisi, heykel sanatı bilgisi, üç boyutlu çalışmalarda kullanılan yöntemler bilgisi, Atatürk'ün sanat değeri taşıyan heykel ve anıtlarını

tanıyabilme, üç boyutlu sanat eserlerine, düzenlemelere ve tasarımlara duyarlı oluş, üç boyutlu düzenlemelerde kompozisyonu oluşturan öğeler bilgisi, üç boyutlu temel geometrik formlarla ve özgün formlarla inşa çalışması yapabilme yetisi de kazandırmaktadır. Çalışmalar neticesinde ürünler gitgide zenginleşen bir sabun heykel kültürünün de belgesini oluştururlar.

7. KAYNAKÇA

Arseven, C. E. (1958). Sanat

Ansiklopedisi. Heykelçe maddesi. s.719

Halis, İ. (Akt.). (2002). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. Ankara; Nobel Yayınları. s.31

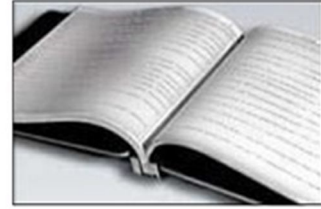
Hızal, A. (1983). Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi. İstanbul: İletişim Yayınları. s.892.

İnceoğlu, N. (Akt.). (2012). Eskizler:Çizerek Düşünme Düşünerek Çizme. İstanbul:Nemli Yayıncılık. s.30.

Meydan Larousse (1992). Heykelcilik maddesi. İstanbul; Sabah Gazetesi Yayınları. 9. cilt. s.29

Özcan, A.O. (2003). Merakı Hapsetmek. İstanbul:Ufuk Ötesi Yayınları. s.51

Özer, N.Ö. (2012). Evde Hobi Yaratıcı Kadının Dergisi. İstanbul: s.98

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 43 Mayıs – Haziran 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: I20 * ID:456 K:435**

<http://www.akademikbakis.org>

Sever, R. (Akt.). (2010). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı. Ankara: Anı Yayıncılık. s.8

<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/belge/1-23908/cumhuriyet-donemi-turk-heykel-sanati.html>
13.01.2013 tarihinde indirilmiştir.

Sever, R. (2010). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı. Ankara: Anı Yayıncılık. s.38-39

UYGULAMA ÖRNEKLERİ

